

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA W OPOLU

45 - 052 OPOLE
ul. Oleska 19a

Tel. centr.: 77 453 – 86 – 36
77 443 – 18 – 70
Fax: 77 453 – 73 – 68
e-mail: rio@rio.opole.pl
www.rio.opole.pl

NA.III-0221-16/2018

Opole, 24 sierpnia 2018 r.

Pan

Arkadiusz Wiśniewski

Prezydent Miasta Opola

Działając na podstawie art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 561) w odpowiedzi na pismo z dnia 23 lipca 2018 r. dotyczące pytań:

1. Czy zawarta pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego umowa o udzielenie dotacji celowej na przebudowę polderu przeciwpowodziowego objęta jest normą art. 534 ust. 1 pkt 3 lub art. 536 ust. 1 ustawy Prawo wodne, w konsekwencji czy w miejsce dotowanej jednostki wstąpiły Wody Polskie? Jeśli tak, to jaki charakter będą miały środki przekazane z budżetu jednostki samorządu terytorialnego Wodom Polskim? Czy będzie to dotacja celowa czy środki na pokrycie inwestycji?;
2. W kontekście zapisów art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy o samorządzie gminnym i art. 238 ust. 1 ustawy Prawo wodne w jakiej formie jednostki samorządu terytorialnego mogą ponosić koszty inwestycji prowadzonych na wodach stanowiących własność Skarbu Państwa oraz utrzymywania tych wód?;
3. Czy na podstawie art. 238 ust. 1 Prawa wodnego jednostki samorządu terytorialnego mogą udzielić dotacji celowej dla Wód Polskich na przedsięwzięcia polegające na budowie polderu przeciwpowodziowego,

pomimo braku dostosowania regulacji prawnej w ramach ustawy o finansach publicznych?;

uprzejmie wyjaśniam i informuję, co następuje.

Stosownie do art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.) zadania własne gminy obejmują m.in. sprawy porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego.

Uszczegółowienie ogólnej normy z ustawy ustrojowej znajduje wyraz w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. poz. 1566 z późn. zm.; dalej: uPw). Zgodnie z art. 238 ust. 1 uPw jednostki samorządu terytorialnego mogą ponosić koszty inwestycji prowadzonych na wodach stanowiących własność Skarbu Państwa oraz koszty utrzymywania tych wód. Wysokość kosztów inwestycji oraz kosztów utrzymywania wód ponoszonych przez jednostki samorządu terytorialnego określa się w porozumieniu do zawarcia którego są upoważnione właściwe jednostki samorządu terytorialnego oraz:

- 1) minister właściwy do spraw żeglugi śródlądowej - w przypadku śródlądowych dróg wodnych o szczególnym znaczeniu transportowym;
- 2) Wody Polskie - w przypadku śródlądowych wód płynących oraz wód podziemnych, z wyłączeniem śródlądowych dróg wodnych o szczególnym znaczeniu transportowym (art. 238 ust. 2 uPw).

Powołana regulacja prawna stwarza zatem jednostkom samorządu terytorialnego możliwość uczestniczenia w pokrywaniu wydatków inwestycyjnych zgodnie z zawartym porozumieniem z określonym w cyt. przepisie podmiotem. Jednostka samorządu terytorialnego na tej podstawie może dokonać wydatków majątkowych w zakresie przedmiotowym określonym w art. 238 ust. 1 uPw tj.: ponosić koszty inwestycji prowadzonych na wodach stanowiących własność Skarbu Państwa.

Należy zauważyć, iż ustawodawca nie przewidział możliwości udzielania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego na podstawie w/w art. 238 uPw. O dotacji, jako prawnej i szczególnej formie dokonania wydatków z budżetu jednostki samorządu terytorialnego (zob. art. 126 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych; t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.) mowa jest jedynie w art. 443 ust. 2 uPw. Zgodnie ze wskazanym przepisem spółki wodne mogą korzystać

z pomocy finansowej z budżetów jednostek samorządu terytorialnego na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych oraz na finansowanie lub dofinansowanie inwestycji. Pomoc finansowa polega na udzielaniu dotacji celowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego (art. 443 ust. 3 uPw).

Rozważenie ogólnych założeń ustawowych Prawa wodnego ma istotne znaczenie w kontekście pytania jednostki odnoszącego się do kwestii następstwa prawnego. I tak w pierwszej kolejności zauważyć należy, iż zgodnie z art. 239 ust. 1 uPw, Wody Polskie są państwową osobą prawną w rozumieniu art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Ustawodawca w powołanej ustawie uregulował materialny zakres następstwa prawnego.

Powstała z dniem 1 stycznia 2018 r. państwowa osoba prawna Wody Polskie, zgodnie z art. 534 ust. 1 pkt 3 uPw wstąpiła w prawa i obowiązki wynikające z zawartych przez marszałków województw lub wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne wykonujące zadania marszałków województw, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 4 oraz w art. 75 ust. 1 ustawy uchylanej w art. 573 uPw (tj. ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne; Dz.U. z 2017 r. poz. 1121), umów w przedmiocie oddania w użytkowanie stanowiących własność Skarbu Państwa gruntów pokrytych wodami oraz z umów i porozumień zawartych przez marszałków województw lub te jednostki organizacyjne samorządu województwa w zakresie utrzymywania wód oraz prowadzenia inwestycji w gospodarce wodnej.

Ponadto art. 536 ust. 1 uPw przewiduje, że z dniem wejścia w życie ustawy Wody Polskie stają się stronami umów dotyczących przedsięwzięć inwestycyjnych na wodach publicznych będących własnością Skarbu Państwa, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy uchylanej w art. 573 uPw, oraz urządzeń melioracji wodnych podstawowych, o których mowa w art. 71 ustawy uchylanej w art. 573 uPw, w tym umów finansowanych lub współfinansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, 3 i 4 lit. d ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, realizowanych dotychczas przez regionalne zarządy gospodarki wodnej, województwa, marszałków województw lub właściwe wojewódzkie jednostki organizacyjne, i zakończą realizację przedsięwzięć na podstawie tych umów i tych decyzji.

Jak wskazał podmiot wnioskujący o udzielenie wyjaśnienia, gmina z samego faktu udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej na rzecz innej

jednostki samorządu terytorialnego nie stała się stroną przedsięwzięcia inwestycyjnego.

Powyższe stanowisko uznać należy za słuszne wskazując dodatkowo, iż rozpatrując przedmiotowe zagadnienie nie można pominąć faktu, że umowa dotacyjna została zawarta na podstawie uchwały organu stanowiącego, o której mowa w art. 216 ust. 2 pkt 5 z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w związku z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Przedmiotem uchwały jest zatem pomoc finansowa dla innej jednostki samorządu terytorialnego. Formą przekazania pomocy finansowej jest natomiast dotacja. W tej materii przepisy prawa finansowego nie przewidują następstwa prawnego. W kontekście powyższego, finansowanie inwestycji prowadzonych na wodach stanowiących własność Skarbu Państwa powinno znajdować oparcie w art. 238 uPw.

Przedstawiając powyższe należy zaznaczyć, że wyjaśnienia Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu nie stanowią wiążącej wykładni prawa.

Zastępca Prezesa
dr Klaudia Helmaszczyk

